

DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM LJUBLJANE

Več kot enoletna priprava planskih dokumentov za srednjeročno obdobje 1981—1985 prihaja v zadnjo fazo. Temeljni nosilci planiranja v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih, občinah in mestu so v tem času pripravili in obravnavali elemente srednjeročnega plana ter osnutke dogovorov in samoupravnih sporazumov o temeljnih planov za naslednje srednjeročno obdobje.

V tem času je bila opravljenih vrsta odgovornih nalog, med katerimi je prav gotovo ena zelo pomembnih: analiza uresničevanja planov sedanjega srednjeročnega obdobja, ki hkrati pomeni izhodišče za pripravo razvojnih usmeritev v naslednjih petih letih.

Priprava srednjeročnih planskih dokumentov poteka v času prizadevanj delovnih ljudi in občanov za uresničevanje sprejetih usmeritev stabilizacijske politike, ki jo narekujejo tako pogoji gospodarjenja v SFR Jugoslaviji, kakor tudi gospodarske razmere v svetu.

V prvi in tudi v drugi fazi priprave planskih dokumentov posamezni nosilci planiranja niso v zadostni meri upoštevali zaostrenih pogojev gospodarjenja in stabilizacijske politike, čeprav moramo s temi pogoji računati v celotnem srednjeročnem obdobju.

Ti pogoji predstavljajo predvsem omejitve za hitrejšo rast družbenega proizvoda in dohodka. Posledica tega je omejena možnost rasti tako osebne kot splošne in skupne porabe, kar obenem pomeni zadržanje družbenega standarda na sedanji ravni.

Javna razprava o osnutkih dogovorov in samoupravnih sporazumov o temeljnih planov za naslednje srednjeročno obdobje, ki je tekla v preteklem mesecu, je predvsem opozorila na osnovne neuskkljenosti in premajhno upoštevanje stabilizacijskih ukrepov. Istočasno pa je bilo v tej razpravi predlaganih precej sprememb in dopolnitev.

Pripravljalci predlogov dogovorov in samoupravnih sporazumov o temeljnih planov za obdobje 1981—1985 so v njih lahko upoštevali predvsem tiste pripombe in predloge, ki prispevajo k medsebojnim uskladitvam. Pri dopolnjevanju planskih dokumentov niso upoštevali predlogi, ki pomenijo večanje porabe, za katero ni zagotovljenih sredstev v načrtovanem dohodku. Prav tako niso upoštevali predlogi dodatnih investicijskih vlaganj za objekte družbenega standarda, potrebno je bilo celo preložiti gradnjo nekaterih že predlaganih objektov na kasnejši rok izgradnje.

Ocenjujemo, da vsebujejo predloženi planski dokumenti samoupravnih interesnih skupnosti občin in mešta Ljubljane realne osnove družbenoekonomskega razvoja v naslednjem srednjeročnem obdobju. Zato predlagamo, da se o njih izrečejo delovni ljudje v organizacijah združenega dela in občani v krajevnih skupnostih na svojih zborih in ob tem sklepajo o pristopu k samoupravnim sporazumom o temeljnih planov za srednjeročno obdobje 1981—1985 in posebej o programu za leto 1981 na osnovi predložene bilance sredstev.

V procesu samoupravnega srečujočega in kontinuiranega planiranja bomo v celotnem obdobju v letih 1981—1985 sproti ocenjevali uresničevanje sprejetih planskih usmeritev ter vsako leto z letnimi programi sprejemali konkretne naloge in obveznosti. Kolikor bomo v naslednjih letih v okviru objektivnih razvojnih možnosti in predvsem z večjo produktivnostjo ustvarjali hitrejšo rast dohodka, nam bo to omogočilo hitrejši razvoj in s tem tudi rast družbenega in osebne standarda.

Pričakujemo, da bodo delovni ljudje in občani Ljubljane z vso odgovornostjo obravnavali predložene planske dokumente, se zanje izrekli in nato s svo-

jimi delovnimi prizadevanji tudi zagotovili, da bomo v naslednjih petih letih uresničili in dosegli predvidene razvojne cilje.

Obrazložitev

k predlogom samoupravnih sporazumov o temeljnih planov za obdobje 1981—1985 družbenih dejavnosti v Ljubljani

S smernicami za pripravo družbenega plana mesta Ljubljane smo se v 1979. letu dogovorili, da bomo tudi v obdobju 1981—1985 nadaljevali načrtano politiko razvoja družbenih dejavnosti, to je postopno izenačevanje družbenega standarda vsem občanom Ljubljane.

Prednost naj imajo dejavnosti in občine, ki so kljub sorazmerno hitri rasti družbenega razvoja najbolj zaostajale. Z načrtno izgradnjo objektov družbenega standarda iz sredstev družbenopolitičnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti in samopriskpeva I. in II., za katerega so se odločili občani z referendumom, so se neskladnosti razvoja po posameznih občinah sicer omejile, predvsem pa so se omejile z uveljavljanjem enotnih normativov in standardov za vse občane Ljubljane.

Novi sistemski zakoni posameznih družbenih dejavnosti so prinesli nekatere spremembe v organiziranju in financiranju posameznih dejavnosti oz. samoupravnih interesnih skupnosti. Bistvene so te v zdravstvu, otroškem varstvu in izobraževanju. Gre za prenos nalog iz ene v drugo interesno skupnost, s tem pa razumljivo prevzemamo tudi obveznosti financiranja.

Skupnosti otroškega varstva občin so prevzele od Zveze skupnosti otroškega varstva Slovenije obveznosti do družbeno denarnih komoči, od občinskih izobraževalnih skupnosti so prevzele celotno pripravo otrok na vstop v osnovno šolo in od Skupnosti pokojninsko invalidskega zavarovanja družbeno denarne pomoči otrokom upokojenecv in invalidov.

Iz tega sledi tudi solidarnostno združevanje sredstev med občinami Slovenije.

Iz občinskih zdravstvenih skupnosti so prenešene obveznosti za izplačilo nadomestil osebne porabe za porodniški dopust za 105 dni na Zvezo skupnosti otroškega varstva; občinske zdravstvene skupnosti pa so prevzele od Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja zdravstveno varstvo upokojenecv.

Vse te spremembe izvajalcev programov pomenijo tudi spremembe oz. prenos obveznosti za financiranje na SIS, ki te obveznosti prevzamejo, s tem pa zahtevajo razumljivo tudi ustrezno višja sredstva.

V bilanci sredstev za obdobje 1981—1985 smo temu ustrezno zvišali programe iz leta 1980 kot osnovo za vrednotenje v naslednjih letih.

V programu je upoštevana tudi povečana dejavnost kulture za delovanje Kulturnega doma Ivan Cankar, ki prične v 1981. letu z rednim delom. Za Ljubljansko kulturno skupnost pomeni to novo finančno obveznost, tej ustrezno pa višjo prispevno stopnjo. Kot nova dejavnost se pojavljajo v programu občinske raziskovalne skupnosti, ki načrtujejo svoje naloge že v letu 1981 skladno z zakonom o raziskovalni dejavnosti in raziskovalnih skupnosti in pomenijo za Ljubljano novo obveznost.

Sprememba nasproti 1980. letu je tudi v virih financiranja. Posebej velja opozoriti to v zdravstvu, kjer se od 1981. leta dalje financira celotno zdravstvo iz dohodka, razen nadomestil OD za čas bolezni, ki se še naprej financirajo iz osebne dohodka.

Ker pomeni zdravstvo v strukturi porabe navedenih družbenih dejavnosti 48 % vseh sredstev, le-to bistveno vpliva na osnovo za izračun prispevnih stopenj. Bruto osebni dohodek se za ta sredstva zmanjša, to pa pomeni — pri enakih sredstvih za družbene dejavnosti, zaradi nižje osnove v masi BOD — višjo prispevno stopnjo. Iz tega sledi, da prispevne stopnje

za leto 1981 niso primerljive z letom 1980, niti s plan-skimi prispevnimi stopnjami 1981—1985, ker so le-te izračunane po cenah 1979 in tedanji metodologiji.

Programi, ki jih predlagajo samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti združenemu delu in krajevnim skupnostim v obravnavo, so rezultat dolgotrajnega usklajevanja med občinskimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi in z republiškimi interesnimi skupnostmi. V občinskih programih so se kljub restriktivnim ukrepom samoupravne interesne skupnosti medsebojno uskladile. To pa ne velja za nekatere republiške samoupravne interesne skupnosti. Programi, ki so bili ponudeni občinskim samoupravnim interesnim skupnostim za skupne naloge, za solidarnostno združevanje sredstev, so bili v svojih prvih predlogih za naše možnosti nesprijemljivi, zato smo upoštevali v srednjeročnem planu enako realno rast kot velja za ljubljanske družbene dejavnosti tj. povprečno 3,15 % ali 10 % izpod načrtovane realne rasti družbenega proizvoda.

Prioriteto smo dali otroškemu varstvu, izobraževanju in osnovnemu zdravstvenemu varstvu, tako kot je zapisano v smernicah razvoja za obdobje 1981—1985.

V investicijah smo zagotovili prioriteto izgradnje objektov iz samoprispevka II ter objektom, za katere smo se dogovorili že z dopolnili k samoupravnim sporazumom o temeljnih planov 1976—1980 v letu 1979 (Fužine, KS Ivan Kavčič itd.). Za te objekte so zagotovljena tudi sredstva za njihovo dejavnost.

V planu načrtujemo tudi izgradnjo objektov, za katere še nimamo zagotovljenih sredstev. Ker pa so enako prioritetni glede na to, da so vezani na stanovanjske soseske (VVO, osnovne šole itd.), oziroma so za Ljubljano skupnega pomena (npr. porodnišnica, Varstveno delovni center za duševno prizadete občane itd.), se je potrebno za njihovo financiranje ponovno dogovarjati o samoprispevku kot možnemu viru so-financiranja.

S programi, ki jih dajemo v razpravo, zagotavljammo dosedanji obseg pravic in le postopno izenačevanje družbenega standarda vsem občanom Ljubljane, niso pa upoštevani ugodnejši normativi, ki jih sistemski zakoni posameznih dejavnosti omogočajo, pa za te v stabilizacijskem obdobju ne moremo zagotoviti ustreznih materialnih in kadrovskih zmogljivosti.

Ljubljana, november 1980

BILANCA SREDSTEV SAMOUPRAVNIH INTERESNIH SKUPNOSTI IN PRISPEVNE STOPNJE 1981 DRUŽBENIH DEJAVNOSTI V LJUBLJANI

v 000 din

Dejavnost	Vrednost programa 1980	Vrednost* programa 1981	Prisp. stopnja	Princip zbiranja sredstev
OBREMENITEV »BOD«				
OTROŠKO VARSTVO	1.070.715	1.373.913	4,25	
— obč. program		482.348	1,65	domicilni
— denarne pomoči		531.782	1,55	domicilni
— skupni program				
Zveze skupnosti				
otr. varstva		359.783	1,05	sedežni
OSNOVNO ŠOLSTVO	1.292.352	1.550.822	5,30	domicilni
KULTURA	330.148	469.278	1,61	domicilni
TELESNA KULTURA	149.450	177.845	0,61	domicilni
SOCIALNO SKRBNOST	172.511	220.314	0,75	domicilni
ZDRAVSTVO				
— nadomestila	367.113	434.295	1,20	sedežni
Skupaj:	3.382.289	4.226.467	13,72	
OBREMENITEV »DOHODKA«				
Zdravstvo — program	2.662.137	3.149.308	8,70	sedežni
ZAPOSLOVANJE	62.460	74.702	0,22	sedežni
RAZISKOVANJE				
— obč. program	—	27.767	0,038	
Skupaj:	2.724.597	3.251.777	8,958	
SKUPAJ:	6.106.886	7.478.244	22,678	

* Po ocenah leta 1981.

**PROJEKCIJA ZDRUŽENIH SREDSTEV SIS DRUŽBENIH DEJAVNOSTI V OBDOBJU 1981—1985
ZA MESTO LJUBLJANA PO PREDLOGIH SAMOUPRAVNIH SPORAZUMOV O TEMELJIH PLANA
V CENAH 1979**

v 000 din

SIS	1981	1982	1983	1984	1985	Skupaj 1981—1985	Povprečna prispevna stopnja 1981—1985
1. Otroško varstvo	1,017.883	1,002.139	1,012.754	1,051.766	1,080.189	5,164.731	
— obč. program	383.057	347.523	337.062	353.173	359.049	1,779.864	1,72
— denarne pomoči	309.235	315.037	320.949	327.524	333.673	1,606.418	1,68
— republ. program	325.591	339.579	354.743	371.069	387.467	1,778.449	
— skupni program	256.278	268.925	282.722	297.653	312.629	1,418.207	1,22
— solidarnost ¹	69.313	70.654	72.021	73.416	74.838	360.242	
2. Osnovno šolstvo	1,169.046	1,198.199	1,234.425	1,271.748	1,311.355	6,184.773	5,79
— obč. program	856.468	875.775	901.844	928.691	957.492	4,520.270	4,23
— republ. program	312.578	322.424	332.581	343.057	353.863	1,664.503	1,56
3. Kultura	347.852	368.693	409.668	435.544	459.300	2,021.057	1,89
— obč. program	170.815	176.212	181.759	188.519	193.641	910.946	0,85
— republ. program	122.574	131.277	140.597	150.579	161.271	706.298	0,66
— program Cankar. dom	54.463	61.204	87.312	96.446	104.388	403.813	0,38
4. Telesna kultura	130.752	134.871	139.119	143.501	148.022	696.265	0,65
— obč. program	119.477	123.241	127.123	131.127	135.258	636.226	0,59
— republ. program	11.275	11.630	11.996	12.374	12.764	60.039	0,06
5. Socialno skrbstvo	168.023	170.820	171.532	171.325	172.905	854.605	0,80
— obč. program	139.642	141.651	145.818	148.924	151.167	727.202	0,67
— republ. program	28.381	29.169	25.714	22.401	21.738	127.403	0,13
6. Zdravstveno varstvo	2,696.222	2,795.395	2,872.757	2,925.357	2,966.802	14,256.533	11,28
— obč. program	2,528.810	2,625.603	2,727.718	2,782.440	2,829.068	13,493.639	10,68
— republ. program	167.412	169.792	145.039	142.917	137.734	762.894	0,60
7. Zaposlovanje	55.883	57.589	59.351	59.471	61.343	293.637	0,25
— obč. program ²	43.873	45.255	46.681	48.151	49.668	233.628	
— republ. in regijski program	10.314	10.638	10.974	11.320	11.675	54.921	
— dopolnilni program	1.696	1.696	1.696	—	—	5.088	
Skupaj vsi programi	5,585.661	5,727.706	5,899.606	6,058.712	6,199.916	29,471.601	25,28

¹ Pri izračunu prispevnih stopenj so sredstva za del programa republiške solidarnosti (zagotovljeni program) prišteta k občinskemu programu, katerega vir je bruto OD po domicilnem principu (prisp. št. 1,72), za del programa (denarne pomoči) pa k občinskemu programu, katerega vir je bruto OD po principu delovnega mesta (prisp. št. 1,68). Po tretji prispevni stopnji (1,22) se bodo zbirala za bruto OD po principu delovnega mesta za skupni program v ZSOV SRS.

² Sredstva za občinske programe so zmanjšana za prispevek pridobljen iz refundacij za naše delavce, začasno zaposlene v ZRN.

Sredstva bomo združevali tudi za naslednje družbene dejavnosti in naloge, za katere navajamo prispevne stopnje za leto 1981:

	Stopnja	Osnova	Vir
1. Štipendiranje	0,5	BOD	dohodek
2. Usmerjeno izobraževanje			
a) enotna prispevna stopnja za program	0,4628	dohodek	dohodek
b) enotna prispevna stopnja za skupne naloge v vseh Posebnih izobraževalnih skupnostih	0,1321	dohodek	dohodek
c) prispevna stopnja za uporabnike v posameznih PIS, ki je različna			
3. Raziskovalna dejavnost			
a) program Raziskovalne skupnosti Slovenije	0,36	dohodek	dohodek
b) programi področnih raziskovalnih skupnosti (stopnja je različna za posamezna področja)	0,10 ali 0,15	dohodek	dohodek

	Stopnja	Osnova	Vir
c) program občinskih raziskovalnih skupnosti	0,038	dohodek	dohodek
4. Pokojninsko invalidsko zavarovanje			
a) pokojninsko in invalidsko zavarovanje	11,50	BOD	BOD
b) nesreče pri delu, poklicne bolezni ter zavarovalna doba, ki se šteje s povečanjem	0,80	BOD	dohodek
5. Starostno zavarovanje kmetov	0,56	BOD	dohodek
6. Programi Krajevnih skupnosti			
Prispevek OZD v višini 300 din letno na zaposlenega.			
7. Pot spominov in tovarištva			
Prispevek za dokončno izgradnjo, po posebnem družbenem dogovoru in samoupravnih sporazumih v višini 50 din letno na zaposlenega.			
8. Izgradnja Cankarjevega doma			
Prispevek na podlagi že sprejetega sporazuma	0,90	BOD	BOD